

POSTANOWIENIE

Dnia 31 sierpnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Dończyk

w sprawie z powództwa P. w W.

przeciwko Z. Z.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 31 sierpnia 2021 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanego

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 17 czerwca 2019 r., sygn. akt VII AGa [...],

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

2) przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w [...] na rzecz radcy pr. M. W. wynagrodzenie w kwocie 3600 (trzy tysiące sześćset) zł, podwyższone o stawkę podatku od towarów i usług, tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu pozwanemu w postępowaniu kasacyjnym,

3) zasądza od pozwanego Z. Z. na rzecz powoda kwotę 5417 (pięć tysięcy czterysta siedemnaście) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Określone w art. 398⁴ § 2 wymaganie uzasadnienia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania zostaje spełnione, jeśli skarżący wykaże, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być zatem osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które - zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. - będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W skardze kasacyjnej wniesionej od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 17 czerwca 2019 r. pozwany Z. Z. oparł wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Zgodnie z ugruntowanym w orzecznictwie Sądu Najwyższego poglądem, za istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. uznaje się zagadnienie nowe i dotychczas niewyjaśnione. Zagadnienie to musi mieć charakter istotny i być zagadnieniem ściśle jurydycznym, tj. dającym się przedstawić w sposób syntetyczny i oderwany od kontrowersji dotyczących ustaleń faktycznych lub oceny dowodów (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 grudnia 2008 r., III CSK 285/08, ICBSN 2009, nr 4, s. 48). Chodzi przy tym o zagadnienie o charakterze abstrakcyjnym, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudencji, a jego rozstrzygnięcie będzie miało znaczenie nie tylko dla oceny konkretnej, jednostkowej sprawy, ale także dla innych podobnych spraw. Z tej przyczyny przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej z powołaniem się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) wymaga wykazania przez skarżącego, że w sprawie występuje zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa.

Powyższych wymogów nie spełnił skarżący wskazując na konieczność rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy, czy wykazanie przez pozwanego okoliczności zwalniających go z odpowiedzialności na podstawie art. 299 k.s.h. wymaga dowodu w postaci pełnej dokumentacji księgowej spółki, w której pozwany sprawował funkcję członka zarządu i wydanej na jej podstawie opinii biegłego, czy też okoliczności zwalniające mogą być dowodzone za pomocą wszystkich innych środków dowodowych.

Zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem Sądu Najwyższego, uregulowane w art. 299 § 2 k.s.h. przesłanki egzoneracyjne są wyjątkiem od przewidzianej w art. 299 § 1 k.s.h. zasady odpowiedzialności członka zarządu spółki z o.o. i to na nim spoczywa ciężar dowodu, że przesłanki te wystąpiły (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 22 maja 2013 r., III CSK 321/12, OSP 2014, nr 2, poz. 18 i z dnia 11 marca 2008 r., II CSK 545/07). Sądy orzekające w toku instancji prawidłowo orzekły więc o ciężarze dowodu przesłanek egzoneracyjnych z art. 299 § 2 k.s.h., wskazując, że spoczywa on na pozwanych. Jak wynika z akt sprawy, przyczyną oddalenia powództwa było niewykazanie przez pozwanych wystarczającej oraz adekwatnej do okoliczności inicjatywy dowodowej. Pozwani, według oceny tych Sądów, nie przedstawili w sprawie dowodów na poparcie twierdzeń o braku podstaw do zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości, ani nie przeprowadzili dowodu wykazującego, że pomimo braku złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości, spółka nie poniosła szkody. Dowodów dostatecznie potwierdzających te okoliczności nie mogły stanowić dowody z osobowych źródeł dowodowych, co szczegółowo wyjaśnił w uzasadnieniu sąd pierwszej instancji, a sąd drugiej instancji ocenę tę podtrzymał. Pozwani nie wykazali swoich twierdzeń przez złożenie pełnej dokumentacji księgowej, czy też przez przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego sądowego, który miałby dokonać analizy dokumentacji finansowo-księgowej spółki, ponieważ pozwany Z. Z. ostatecznie nie podtrzymał tego wniosku. Należy podkreślić, że z uzasadnienia zaskarżonego wyroku nie wynika, aby Sąd drugiej instancji przyjął, że uwolnienie się od odpowiedzialności odszkodowawczej członka zarządu wynikającej z art. 299 § 1 k.s.h. każdorazowo wymagało przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego sądowego oraz dowodu z pełnej dokumentacji księgowej, lecz uznał - na podstawie wszechstronnej analizy innych dowodów przeprowadzonych w

sprawie i dokonanych na tej podstawie ustaleniach faktycznych - że przeprowadzone dowody nie są one wystarczające do wykazania przez pozwanego przesłanek egzoneracyjnych przewidzianych w art. 299 § 2 k.s.h., co wymagałoby przeprowadzenia w sprawie wyżej wskazanych dowodów. Z tej przyczyny zagadnienie prawne przedstawione w skardze kasacyjnej nie ma charakteru nie tylko istotnego, ale również przydatnego dla rozstrzygnięcia o zasadności skargi kasacyjnej.

Wskazać należy, że nie zachodzi również nieważność postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze pod rozagę - w granicach zaskarżenia - z urzędu (art. 398¹³ § 1 k.p.c.).

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.). O przyznaniu od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w [...] na rzecz radcy prawnego M. W. wynagrodzenia tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu podwyższonego o kwotę podatku od towarów i usług, na stosowny wniosek, Sąd Najwyższy orzekł na podstawie § 2 w zw. z § 16 ust. 4 pkt 2, § 8 pkt 7 oraz § 4 ust. 2 i 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz.U. z 2019 r., poz. 68).

W przedmiocie kosztów postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 99, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. oraz przepisów § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 7 i § 15 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (jedn. tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 265 ze zm.).